پای سفره مردم

آش گرانی برای نخود و لوبیا

شهرآرا وضعیت بازار حبوبات و دلایل گرانی این محصولات را بررسی می کند

گزارش خبری

ملیحه فلاح
خبرنگار

۴۷۰ هزار تومان؛ این قیمت یک کیلوگرم گوشت چرخ کرده نیست، قیمت یک کیلوگرم لوبیا چیتی بسته‌بندی شده است. این محصول با ۲۱۳ درصد افزایش در رتبه دوم تورم نقطه‌ای سالانه مواد خوراکی قرار دارد و پس از آن لپه، لوبیا قرمز و نخود بیشترین تورم نقطه‌ای سالانه را داشتند. عدس هم از دسته نیفتاده و جزو سردمداران تورم است. البته با توجه به افزایش قیمت حبوبات در ماه‌های اخیر، این موضوع دور از انتظار نیست. حبوبات یکی از دسته کالاهای اساسی در سبد خوراکی‌های خانوار است. محصولاتی که به دلیل خواص سرشار، ماندگاری بالا و تنوع‌بخشی، نیاز غذایی خانواده را با هزینه مناسب تأمین می‌کردند، می‌گوییم می‌کردند چون از حدود یک سال قبل، انواع حبوبات در ماراتن قیمت‌ها گوی سبقت را ربودند. حالا افزایش قیمت حبوبات نه تنها سفره مردم را کوچک‌تر کرده، بلکه امنیت غذایی بخش درخور توجهی از جامعه را با تهدید روبه‌رو می‌کند. در این گزارش ابتدا به بازار می‌رویم و شرحی مختصر از وضعیت این محصولات می‌نویسیم، سپس به گوشه‌ای از تأثیر این گرانی بر سبد غذایی خانوار اشاره و در نهایت دلایل افزایش قیمت حبوبات را بررسی می‌کنیم.

کاهش تقاضا پس از خرید هیجانی

چهارراه میدان بار این روزها کم رونق شده است؛ این موضوع را هم ما متوجه می شویم و هم کسبه به آن اذعان می‌کنند. گویا روزهای جنگ دوازده روزه تحمیلی در برخی افراد هیجان خرید ایجاد کرده و حالا پس از گذشت حدود بیست روز از آتش بس با توجه به خریدهای هیجانی قبل بازار از تک و تا افتاده است. اما این یک سوی ماجراست این جمله که «گرانی حبوبات باعث کاهش میزان خریدها شده است.» را نیز هرکدام از کسبه که با آن ها هم صحبت شدیم با کمی پس و پیش کلمات تکرار می‌کنند.

«این طورکه قیمت ها بالا می رود، ما مجبوریم روزبه روز سفره خودمان را کوچک و کوچک تر کنیم و هر دفعه یک قلم را حذف کنیم. اول گوشت، بعد مرغ و تخم مرغ، حالا هم برنج و حبوبات.» این برش کوتاهی از صحبت های خانم میان سالی است که خود را بازنشسته فرهنگی معرفی می‌کند.

خانم دیگری دنباله حرف را می‌گیرد و پلاستیک خریدش را نشانمان می دهد. سه مدل حبوبات خریده‌ام (لوبیا قرمز، لپه و عدس) که روی هم رفته حدود سه کیلو هم نشده و فقط یک پلاستیک کوچک را پر کرده، اما قیمتش ۶۲۰ هزار تومان شد. در این سن اصلا دخل و خرجمان با هم جور درنمی‌آید.

از این دست حرف ها در گفت وگو با مردم و کسبه زیاد شنیده می شود. برخی ادعا دارند به دنبال افزایش قیمت ها درمجموع فروش آن ها تا ۳۰ درصد کاهش یافته است. به‌گفته آن ها کاهش تقاضا برای حبوبات بسته بندی بیشتر از حبوبات فله است. یکی از فروشنده ها می‌گوید که با توجه به‌کاهش قدرت خرید مردم میزان سفارش او نیز نسبت به سال گذشته تا ۴۰ درصد کاهش داشته است.

چقدر حبوبات نیاز داریم؟

سرانه مصرف حبوبات در جهان حدود ۱۲ تا ۱۴ کیلوگرم در سال است، اما سرانه مصرف حبوبات در کشور بر اساس آمار اعلام شده حدود ۹ کیلوگرم است. پیش بینی می شود با افزایش قیمت این محصولات سرانه مصرف در سال های آتی کاهش پیدا کند.

اگر میانگین سرانه ۹ کیلوگرمی را در نظر بگیریم، به‌گفته فرامک عزیز کریمی، مدیرکل دفتر غلات وزارت جهاد کشاورزی، نیاز سالانه کشور به حبوبات نزدیک به ۷۹۲ هزار تن است. تولید داخلی در سال گذشته ۶۶۱ هزار تن بوده است. حالا با استناد به صحبت های این مسئول، نیاز کشور به واردات حبوبات ۱۳۱ هزار تن در سال است، یعنی حدود ۱۶ درصد از کل نیاز کشور. البته برخی آمار که معمولا از زبان فعالان حوزه واردات حبوبات در کشور مطرح می شود نیاز کشور به واردات حبوبات را تا ۳۰ درصد نیز اعلام می‌کند.

فعالان حوزه واردات معتقدند که تقاضای واقعی بازار، به ویژه در مناطق محروم و کم برخوردار، بیشتر از آمار رسمی است، به همین دلیل سهم واردات را تا ۳۰ درصد تخمین می زنند.

چرا حبوبات گران شد؟

به این سؤال پاسخ های متفاوتی داده می شود، از خشک سالی، خبر حذف ارز ترجیحی و خرید هیجانی در روزهای جنگ بگیرید تا محدودیت واردات، دپو کالاها در گمرک و ورود دلالان به بازار از جمله دلایلی است که برای افزایش قیمت حبوبات مطرح می شود. دلایلی که هر کدام خود به تنهایی می تواند تعادل یک بازار را برهم زند. علاوه بر موضوع خشک سالی و کاهش میزان تولید، چندی پیش دبیر انجمن حبوبات ایران به روزنامه «ایران» گفته بود که واردات حبوبات، دیگر با ارز ترجیحی (ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی) انجام نمی شود و واردات این محصولات با ارز ۷۰ هزار تومانی صورت می‌گیرد. همین امر موجب شده قیمت تمام شده این محصولات افزایش درخورتوجهی داشته باشد. عبدی افتخاری همچنین به دپو ۱۱ هزار تن لوبیا به علت مالیات بر ارزش افزوده در گمرکات اشاره و تأکید کرده بود که در آبان سال گذشته انجمن حبوبات ایران هشدارهای مکرری داد که میزان حبوبات موجود در کشور پاسخگوی نیاز نیست، اما وزارتخانه به این موضوع اهمیتی نداده است.

از سوی دیگر، خبرهای حذف ارز ترجیحی، کاهش واردات و... باعث شد، حضور دلال ها در بازار پررنگ تر شود. بازار حبوبات در ایران، ساختاری چندسطحی دارد که در آن دلالان و واسطه ها نقش پررنگی در تعیین قیمت نهایی ایفا می‌کنند. این زنجیره معمولا از کشاورز آغاز شده و پس از عبور از مراحل سورتینگ، بسته بندی، انبارداری، پخش عمده و درنهایت خرده فروشی به دست مصرف کننده می رسد. در هر یک از این مراحل، افزایش قیمت هایی اعمال می شود که اغلب ارتباطی با ارزش ذاتی محصول ندارد، بلکه ناشی از سودجویی واسطه ها و نبود شفافیت در زنجیره توزیع است.

بسته‌بندی نیز باید حداکثر ۱۷ درصد به قیمت حبوبات فله اضافه کند، اما در بسیاری از موارد این میزان بیشتر از حد مجاز است. بدیهی است که برند و کیفیت نیز بر قیمت این محصولات اثرگذار است.

تولید استان جوابگو نیست

سعید آتشی، کارشناس حوزه حبوبات است. او می‌گوید: تولید داخلی خراسان رضوی تنها حدود ۷ تا ۸ درصد از نیاز استان را پوشش می دهد و بخش مهم حبوبات مصرفی از سایر استان ها یا از خارج کشور تأمین می شود. وی می افزاید: بخش درخورتوجهی از تولید استان وابسته به کشت دیم است که به شدت از بارندگی ها تأثیر می پذیرد؛ در سال هایی سطح زیر کشت دیم تا ۹ هزار هکتار هم می رسید، اما امسال بخش زیادی از تولید ما که نخود و عدس دیم است تقریبا از بین رفته اند.

آتشی با اشاره به تأثیر خشک سالی، گرمای شدید اردیبهشت و کاهش بارش ها بر نابودی مزارع دیم، تأکید می‌کند که این شرایط، نیاز استان به واردات را بیشتر کرده است. وی می‌گوید: این وضعیت زمینه را برای سودجویی دلالان فراهم کرده؛ افرادی که با احتکار یا قیمت سازی، تعادل بازار را به هم می زنند و التهاب ایجاد می‌کنند.

چه باید کرد؟

کارشناسان کشاورزی و داده های رسمی از مراکزی چون مرکز آمار ایران نشان می دهند که هزینه تولید در بخش زراعت، به ویژه در کشت حبوبات، افزایش درخور توجهی داشته است. برخی تصور می‌کنند چون بخشی از حبوبات کشور به صورت دیم کشت می شود، هزینه آن کمتر است؛ اما خشک سالی های پیاپی سال های اخیر، سطح زیرکشت دیم را کاهش داده و بهره وری این نوع کشت را با مشکل روبه رو کرده است. هم زمان، رشد جهانی قیمت حبوبات و نوسانات ارزی نیز فشار مضاعفی به بازار داخلی وارد کرده و موجب جهش قیمتی در سطح مصرف کننده شده است.

از آنجا که حبوبات، یکی از اصلی ترین منابع پروتئین گیاهی در سبد غذایی خانوارهای کم درآمد محسوب می شود، گرانی آن می تواند مصرف را کاهش داده و مواد غذایی کم ارزش تر جایگزین شود؛ تغییری که تبعات آن بر سلامت عمومی جامعه، به ویژه اقشار آسیب پذیر قابل پیش بینی است.

ادامه این روند بدون دخالت جدی دولت، فشار اقتصادی بیشتری بر خانوارهای کم برخوردار وارد خواهد کرد. راهکارهایی چون اصلاح سیاست های حمایتی تولید، بازنگری در واردات، کنترل توزیع و قیمت و حمایت از زیرساخت های فناورانه در کشاورزی می تواند بخشی از این چالش را مدیریت کند.

تجربه کشورهایی چون هند، مراکش و اتیوپی نشان می دهد که استفاده از بذرهای مقاوم، آبیاری قطره ای و کشت گلخانه ای تا چه اندازه می تواند به حفظ منابع آبی، افزایش تولید و حتی کاهش مهاجرت روستایی کمک کند. در ایران نیز با توجه به تداوم کاهش بارندگی، حمایت از کشت مکانیزه، ارائه تسهیلات برای تجهیز اراضی به سامانه های هوشمند آبیاری و آموزش بهره برداران برای استفاده از روش های نوین، می تواند مسیر پایدارتری برای تولید و بازار حبوبات ترسیم کند.

میانگین قیمت حبوبات فله در میدان بار (کیلو)

لوبیا چیتی	لوبیا قرمز	لپه	عدس درشت	نخود	ماش
۳۸۵ هزار تومان	۲۱۰ هزار تومان	۲۱۰ هزار تومان	۱۴۵ هزار تومان	۱۲۰ هزار تومان	۱۳۵ هزار تومان

ثبت بیش از ۲ هزار میلیارد ریال پرونده تخلف اقتصادی در استان

هاشمیان

معاون بازرسی و حمایت از حقوق مصرف کنندگان اداره کل صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی گفت: در سه ماهه نخست امسال سه هزار و ۹۰۰ مورد پرونده تخلف اقتصادی در استان به ارزش ۲ هزار و ۲۴۸ میلیارد ریال تنظیم و برای رسیدگی به اداره کل تعزیرات حکومتی استان ارسال شده است. علی بیاتی قله زو افزود: این تخلفات در بازرسی از ۲۲ هزار و ۲۱۱ واحد اقتصادی در خراسان رضوی شناسایی شده که شامل گران فروشی، کم فروشی، تقلب، درج نشدن قیمت و نصب نرخ نامه، صادرنکردن فاکتور، عرضه خارج از شبکه و عرضه، فروش و نگهداری کالای قاچاق بوده است. وی اضافه کرد: در این مدت در قالب طرح های مختلف نظارتی از واحدهای اقتصادی اشاره شده در قالب واحدهای صنفی، خدماتی، تولیدی صنعتی، شرکت های بازرگانی و انبارها و مراکز نگهداری کالا در خراسان رضوی بازرسی لازم انجام شده است. معاون اداره کل صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی هدف از انجام این بازرسی ها را پایش وضعیت بازار کالا و خدمات به ویژه کالاهای اولویت دار و نظارت بر مراکز فعال تجاری و اقتصادی استان و جلوگیری از افزایش بی رویه قیمت ها دانست و گفت: تعداد بازرسی ها در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته ۸ درصد، تعداد پرونده ها ۱۲ درصد و ارزش ریالی پرونده ها ۴۸ درصد افزایش داشته است. بیاتی افزود: درمجموع هزار و ۵۷۰ گزارش و شکایت مردمی از طریق تماس تلفنی با سامانه ۱۲۴، درگاه اینترنتی سامانه بازرسی و سامانه جامع گارانتی دریافت شده است که تعداد ۲۸۰ گزارش غیرقابل رسیدگی بوده، تعداد ۷۸۱ گزارش مورد رسیدگی قرار گرفته و تعداد ۵۰۹ گزارش در انتظار رسیدگی بوده و نسبت تشکیل پرونده به‌کل شکایات رسیدگی شده ۲۳ درصد است.

گفت‌وگو

ناظر گمرکات خراسان رضوی در گفت‌وگو با شهرآرا مطرح کرد:

ترافیک خروج اتباع و کاهش ۳۰ درصدی فرایند تجاری در گمرک دوغارون

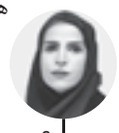

ملیحه جهانبخش
خبرنگار

هم زمان با دستور خروج اتباع غیرمجاز از کشور، مرز دوغارون با خروج ۶۷ درصدی اتباع و مهاجران، یکی از مرزهایی است که با ترافیک جمعیتی زیادی روبه رو شده است. از سویی دیگر این مرز که در جنوب شرقی مشهد و هجده کیلومتری شهر تایباد قرار دارد، یکی از گمرکات مهم کشور محسوب و گفته می شود بیش از یک قرن است که از این گمرک تمامی فرایندهای تجاری حوزه صادرات، ترانزیت و واردات کالا با افغانستان انجام می شود. مسئله ای که در این روزها ممکن است تحت تأثیر شرایط خروج اتباع دستخوش تغییرات و چالش هایی شده باشد. روز گذشته مهدی رجبی، معاون سیاسی، امنیتی و اجتماعی فرمانداری تایباد، در گفت وگو با ایرنا گفته بود که ۱۰۰ درصد فعالیت گمرک مرزی دوغارون در هم جواری کشور افغانستان در حال انجام است و درباره آمار تردد تجاری از این گمرک اضافه کرده بود که افزون بر ۸۵۰ دستگاه کامیون ایرانی و خارجی از طریق دو گذرگاه رسمی دوغارون و مرز اسلام قلعه بین ایران و افغانستان تردد دارند و طی بیست روز کاری گذشته بیش از هزار و ۷۰۰ دستگاه کامیون بین مرز این دو کشور همسایه رفت وآمد داشته اند. در همین راستا جواد جعفری، ناظر گمرکات استان خراسان رضوی و مدیر گمرک مشهد، در گفت وگو با شهرآرا درباره ایجاد چالش و مشکلات احتمالی در این گمرک، بیان کرد: بخش تجاری متوقف نشده و فعال است اما چون فرایند اعزام مهاجران در حال انجام است، روند تجاری باکندی روبه رو شده است. وی در ادامه افزود: یک معبر بیست متری است که هم در حال حاضر جمعیت بسیاری از آن در حال عبور هستند و هم کامیون های تجاری بین ایران و افغانستان باید از همین مسیر عبور کنند. از نقطه صفر مرزی به سمت افغانستان جاده به لحاظ وسعت باریک است و مشکل اصلی، این نقطه است که ترددها کند و منجر به تجمیع کالاهای صادراتی می شود. جعفری بیان کرد: در فرایند امور اداری هیچ مشکلی وجود ندارد و فقط به دلیل زیرساخت ها منجر به ایجاد صف انتظار و توقف کامیون های حامل بار صادراتی و ترانزیتی در محور مواصلاتی تایباد به پایانه مرزی شده است. می توان گفت حدود ۳۰ درصد فرایند تجاری کندتر شده اما در این شرایط گمرک همچنان در حال ارائه خدمات است.

دخل وخرج

ثبت نام «وام ازدواج» فرزندان بازنشستگان کشوری

نهمین دوره ثبت نام وام ازدواج فرزندان بازنشستگان کشوری از دیروز آغاز شد.
مبلغ وام ۶۰ میلیون تومان است و فقط به حساب متقاضی در بانک صادرات که در سیستم احکام درج شده و از این حساب حقوق بازنشستگی/وظیفه دریافت می‌کند، واریز خواهد شد.
پرداخت اقساط وام ۶۰ ماهه باکارمزد سالیانه ۵ درصد.
تاریخ عقدنامه از ابتدای فروردین ۱۴۰۳ به بعد باشد.
ارائه تسهیلات صرفا به ازدواج اول فرزند (عروس/داماد) بازنشستگان و فرزند وظیفه بگیر (همسر) تعلق می‌گیرد.
در صورتی که پدر و مادر هر دو مشترک صندوق باشند، صرفا یک فقره تسهیلات به فرزندان ایشان پرداخت می شود.
در صورتی که پدر و مادر هر دو مشترک صندوق بوده و دارای دو فرزند متقاضی وام ازدواج باشند، هر فرزند از یک دفترکل امکان استفاده از تسهیلات دارد.
بازنشستگان و موظفان (همسر) که در دوره های قبلی برای دریافت تسهیلات اشاره شده اقدام کرده اند، امکان ثبت نام و بهره مندی از تسهیلات جاری را برای سایر فرزندان خود نخواهند داشت.
متقاضیانی که از تاریخ صدور حکم بازنشستگی آن ها کمتر از یک سال گذشته است، مجاز به ثبت نام نیستند.
متقاضیانی که حکم ترمیم امسال برای آنان صادر نشده است، مجاز به ثبت نام نیستند.

روی خط اقتصاد

بیشترین درخواست صدور مجوز مربوط به اصناف است

ایسنا| مدیرکل امور اقتصادی و دارایی خراسان رضوی گفت: بیشترین درخواست صدور مجوز در استان طی سه ماه ابتدای امسال با ۱۰ هزار و ۸۳۵ درخواست به واحدهای صنفی اختصاص دارد. سید حامد حسینی در خصوص صدور مجوز کسب وکار در استان، اظهار کرد: اتحادیه های صنفی استان با ۱۰ هزار و ۸۳۵ درخواست و صدور ۷ هزار و ۶۷۷ مجوز، اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی با ۵ هزار و ۶۸۷ درخواست و صدور ۴ هزار و ۹۲۱ مجوز، جهاد کشاورزی با ۵ هزار و ۳۶۶ درخواست و صدور ۲ هزار و ۵۴۷ مجوز، اداره کل صنعت، معدن و تجارت با ۲ هزار و ۱۱۰ درخواست و صدور ۳۲۷ مجوز و اداره کل استاندارد با هزار و ۵۵۹ درخواست و صدور هزار و ۱۹۲ مجوز، در سه ماهه ابتدای امسال بیشترین تعداد درخواست صدور مجوز را در استان داشته اند.

تشکیل ۱۶ هزار و ۹۳ پرونده تخلف در تعزیرات

ایرنا| مدیرکل تعزیرات حکومتی خراسان رضوی گفت: ۹ هزار و ۷۵۷ میلیارد و ۹۲۹ میلیون و ۳۳۹ هزار و ۶۶۹ ریال رأی محکومیت برای تخلفات تعزیراتی در استان طی سه ماه نخست امسال صادر شده است. سید مرتضی مدنی افزود: ۱۶ هزار و ۹۳ فقره پرونده تخلف از ابتدای امسال تا پایان خردادماه به تعزیرات حکومتی استان خراسان رضوی وارد و ۱۵ هزار و ۴۷۲ فقره پرونده در این بازه زمانی مختومه شده است. وی اضافه کرد: ۲ هزار و ۷۰۰ پرونده قاچاق، ۲ هزار و ۹۸۳ پرونده در بخش بهداشت و دارو و هزار و ۴۱۰ پرونده مربوط به بخش کالا و خدمات در این بازه زمانی در تعزیرات حکومتی خراسان رضوی تشکیل شده که گران فروشی، درج نکردن قیمت و احتکار بیشترین پرونده ها در بخش کالا و خدمات را به خود اختصاص داده است.

شماره مزایده: ۲/۱۴۰۴/۱۴۶۹۵
آگهی مزایده عمومی
• موضوع:
واگذاری اجاره سالن ورزشی توپی پارک حجاب - هدایت ۴۳
جهت شرکت در مناقصه و کسب اطلاعات بیشتر به سایت مناقصات شهرداری مشهد به آدرس: http:// oldets.mashhad.ir مراجعه نمائید
امور قراردادها و پیمان های شهرداری منطقه ۲

شماره مزایده: ۲/۱۴۰۴/۱۴۹۱۶
آگهی مزایده عمومی
• موضوع:
تجدید واگذاری اجاره چمن مصنوعی پارک مطهر
جهت شرکت در مناقصه و کسب اطلاعات بیشتر به سایت مناقصات شهرداری مشهد به آدرس: http://oldets.mashhad.ir مراجعه نمائید
امور قراردادها و پیمان های شهرداری منطقه ۲

شماره فراخوان سامانه ستاد: ۲۰۰۴۰۹۵۰۰۶۰۰۰۰۰۲
آگهی مناقصه عمومی
• موضوع:
مناقصه امور مربوط به خدمات عمومی و نظافتی پایانه ها و ایستگاه های سوار
جهت کسب اطلاعات بیشتر، دریافت اسناد وشرکت در مناقصه به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir مراجعه نمائید. این آگهی در روزنامه رسمی به آدرس www.rrk.ir نیز درج می گردد.
مبلغ برآورد اولیه ۳۰۱,۰۳۷,۵۴۶,۰۹۴ ریال
سازمان پایانه های مسافربری شهرداری مشهد